

Faşizm karşıtı edebiyat

Faşizm yıllarının edebiyatında bir belirsizlik hakimdi. Faşizm yanlısı edebiyat 'Strapaese'yi gerçekleştirmek istiyordu, ama bu eğilim, kültürel egemenliği de tamamen ele geçirmeye çalışan faşist rejimin amaçlarıyla ters geliyordu. Bu edebiyat, kozmopolitizmi istediğini ifade ederken de, yine faşist yönetimin İtalyan geleneklerinin yaşatılması, İtalyan üstünlüğünün vurgulanması ve edebiyat alanında da özerk bir politika yürütülmesine ilişkin görüşleriyle çelişiyordu. Kısacası, Faşizm'in kültür politikası, rejimin gerçekleştirdiği işleri yüceltip övecek bir faşist sanattan, ama aynı zamanda da en azından rejim için sıkıntı yaratmayacak katıksız bir sanattan yanaydı ve dolayısıyla kendi içinde çelişmekteydi.

Birtakım yazarlar da Faşizm'in edebiyatı kendi propaganda amaçları için kullanmak istemesine, güzel, süslü yazılar yazıp, gerçeklerden kaçarak, direnmekteydi. Ancak bu durum, gücünü büyük ölçüde gerçeklerin bastırılmasından alan rejimin işine yaramaktaydı.

1928 yılından sonra ise, Faşizm karşısında açıkça direnen, gerçekçi bir edebiyat ortaya çıkmaya başladı. Bu edebiyat İtalyan gerçeklerini en çelişkili görünüşleriyle belirleyip, ortaya koymayı kendine görev edinmişti ve İtalya'da Italo Svevo ve Giovanni Verga'yı kendisine örnek alıyor ve Amerikan edebiyatının gerçekçi, demokratik tutumunu İtalyan edebiyatında da gerçekleştirilmesi gereken bir özellik olarak benimsiyordu.

Corrado Alvaro, 1930 yılında yazdığı, patronunun gaddarlığı karşısında isyan edip, haydut olan genç bir çobanın hikayesini anlattığı '*Gente in Aspromonte*' (Aspromonte'deki İnsanlar) ile bu yeni edebiyatın profilini ortaya koymuştu.

Corrado Alvaro (1895-1956)

Calabria'da doğan Corrado Alvaro, Birinci Dünya Savaşı'na katılmış, savaşın ardından Kuzey İtalya'ya taşınarak ilk yapıtlarını ortaya koymuş ve gazeteci olarak da varlık göstermeye başlamıştır. 'Stampa' ve 'Mondo' gazeteleri ile '900' dergisinde çalışmış, savaş sonrasında Yazarlar Sendikası'nın başkanlığını yapmıştır. Başlıca yapıtları, *Poesie grigioverdi* (Gri-yeşil şiirler) (1915), *La siepe e l'orto* (Çit Ve Sebze Bahçesi) (1920), *L'uomo nel labirinto* (Labirentteki Adam) (1926), *L'amata alla finestra* (Penceredeki Sevgili) (1929), *Gente in Aspromonte* (Aspromonte'deki İnsanlar), *L'uomo è forte* (İnsan Güçlüdür) (1938), *L'età breve* (Kısa Çağ) (1946), *Quasi una vita* (Neredeyse Bir Yaşam) (1951), *Il nostro tempo e la speranza* (Zamanımız Ve Umut) (1952), *Settantacinque Racconti* (Yetmişbeş Öykü) (1955), *Roma vestita di nuovo* (Yeniye Bürünmüş Roma) (1957), *Un treno nel Sud* (Güneyde Bir Tren) (1958), *Mastrangelina*, *Tutto è*

accaduto (Herşey Olup Bitti) (1960), *La moglie e i quaranta racconti* (Eş ve Kırk Öykü) (1963) sayılabilir.

Alvaro, henüz çok gençken karşı karşıya kaldığı savaşı hiçbir zaman bir kahramanlık, idealler gösterisi olarak görmemiş, aksine onu, İtalyan toplumunun zaten mevcut olan sorunlarının ve dramlarının kolay kolay onarılmayacak bir biçimde daha da ağırlaşmasına neden olan bir olgu olarak kabul etmiştir.

Daha sonraları güçlenen Faşizm'i yoksulun zengin, zayıfın güçlü, gerçeklerin yalanlar, kırsal kesimin kent, insan özgürlüğünün askerî düzen karşısındaki yenilgisi olarak görmekteydi.

Corrado Alvaro'nun görüşleri ve sanatı, İtalyan toplumunun büyük bir değişime uğradığı dönemde oluşup, olgunlaşmıştır. İtalya'nın Giolimi dönemindeki sorunlarını ve çelişkilerini gözlemlemiş, böylece endüstrileşmenin İtalya'da yarattığı yabancılaşma ve yozlaşmanın, daha da net bir hale getirdiği Kuzey-Güney ayrımının kendisinde yarattığı etkiler sonucunda Alvaro sanatını belirlemiştir.

Alvaro, Kuzey İtalya'nın günden güne endüstrileşip, gelişen görüntüsü ve büyük kent yaşamının sunduğu kolaylıklar karşısında, pek çok İtalyan'ın kapıldığı umut ve hayallere kapılmıyor, aksine tüm bu görkemli gelişmeyi gözlemledikçe, Kuzey İtalya ile Güney İtalya arasındaki uçurumun iyice kapanamayacak ölçüde derinleştiğini anlıyordu. Endüstrileşme, giderek yayılan üretim hacmi, kentleşme, büyük paralar kazanma olanağı, aradaki dengesizliği giderek arttırmaktaydı. Kuzey'deki tüm gelişmelere karşın, Güney'in geri kalmışlığı, göz ardı edilmişliği, yolların, demiryollarının eksikliği, feodal yapısı, toprak sahiplerinin ve rahiplerin sürekli artan gücü ve onlara hizmet etmek zorunda olan yoksul güneylilerin hiç eksilmeyen zavallılığı, Alvaro'da giderek umutsuzluğa sebep oluyordu. Çünkü, bir yanda kırsal kesimdeki insanların acı çektiği gerçeği ve Güney'in geri kalmışlığı, diğer yanda ise olanaklarını sürekli genişletmekte olan bir başka dünya vardı.

Alvaro, en önemli yapıtlarından olan '*Gente in Aspromonte*'de, doğup büyümüş olduğu o çok sevdiği Calabria'dan acı ve sefalet dolu bir yaşamın beşiği olarak söz etmektedir:

"Kışın, bulanık sular denize doğru koşarcasına aktıklarında, toprak sular altında yüzer görüldüğünde, Aspromonte'de çobanların yaşamı hiç de güzel değil. Çobanlar, dallardan ve çamurdan yapılmış evlerde yaşarlar ve hayvanlarla birlikte uyurlar. Kimi zaman bir takım gezgin kış tanrılarını temsil eden resimlerde gördüğümüz gibi, uzun başlıklı, üçgen biçimindeki pelerinleriyle dolanıp dururlar. Sular, kulakları sağır edercesine akar. Ateşin üzerinde, karların ortasında, içinde sütün kaynayıp, o yeşilimsi sular